

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 5CoCsp/38/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8120200282
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 11. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Világiová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2022:8120200282.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Gabriely Világiovej a členov senátu JUDr. Karola Krochtu a JUDr. Marianny Hirkovej v právnej veci žalobcu: F. Z., nar.: XX.X.XXXX, X. XXXX/XX, XXX XX G., zastúpeného JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom, Sov. Hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., Pribinova 25, 824 96 Bratislava, IČO: 35 792 752, zastúpenému spoločnosťou Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., Kubániho 16, 811 04 Bratislava, o primerané finančné zadostučinenie vo výške 848,48 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov, č.k. 13Csp/3/2020-34 zo dňa 26.04.2022, takto

rozhodol:

- I. Potvrdzuje rozsudok v napadnutej časti t.j. okrem výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti.
- II. Žalobcovi priznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti žalovanému v plnom rozsahu s tým, že o ich výške rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 100.- Eur do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. v prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Vyslovil, že žalobca má nárok voči žalovanému na náhradu trov konania v rozsahu 100% vychádzajúc z prisúdenej sumy s tým, že o ich výške rozhodne súd po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.
2. Právne odôvodnil súd prvej inštancie svoje rozhodnutie podľa ust. § 3 ods.1, 5 prvá a tretia veta Zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa. Zároveň podľa článku 2 a článku 5 a § 249 a nasl. Civilného sporového poriadku (ďalej CSP).
3. Súd prvej inštancie konštatoval, že v konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 19Csp/12/2017 si žalobca ako spotrebiteľ uplatnil voči žalovanému nárok na „zdržanie sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy“, a bol úspešný. Ako vyplýva z predloženého rozsudku, nárok si uplatňoval prostredníctvom advokáta (toho istého, ktorý ho zastupuje aj v tomto konaní o primerané finančné zadostučinenie), pričom Okresný súd Prešov v uvedenej veci rozhodol rozsudkom č.k. 19Csp/12/2017-130 zo dňa 3.6.2019 tak, že žalobcovi vyhovel a rozhodol /zrejme ako o žalobe podľa § 137 písm. a) CSP o splnení povinnosti/ tak, že (výrok I.) „žalovaný je povinný zdržať sa použitia Dohody o zrážkach zo mzdy (iných príjmov) dlžníka č. XXXXXXXXXXXX z 19.6.2015, k zmluve o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX z 19.6.2015 uzavretej medzi žalobcom a žalovaným na výkon zrážok zo mzdy žalobcu,“ a súčasne (výrok II.) žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%. Konštatoval, že z výroku ani odôvodnenia rozsudku nie je zjavné, do kedy má žalovaný (je povinný) „zdržať sa použitia“ uvedenej Dohody o zrážkach zo mzdy.

4. Z odôvodnenia predmetného rozsudku (bod 7.) ďalej vyplýva, že išlo o vzťahy súvisiace so zmluvou o úvere č. XXXXXXXXXXXX tak ako ju v žalobe opísal žalobca, ku ktorej strany toho istého dňa na samostatnom tlačive uzavreli aj Dohodu o zrážkach zo mzdy (iných príjmov) dlžníka (bod 11. odôvodnenia). Súd pritom pri svojom rozhodnutí v pôvodnom konaní vychádzal z toho, že (bod 15. rozsudku) predmetom konania boli nároky vyplývajúce zo spotrebiteľskej zmluvy, preto je potrebné na uvedenú právnu vec aplikovať príslušné ustanovenia zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení platnom a účinnom v čase uzavretia zmluvy, ako aj ustanovenia §§ 52 a nasl. Občianskeho zákonníka (OZ) poskytujúce ochranu spotrebiteľovi pri uzavretí spotrebiteľských zmlúv. Súd pritom dospel k záveru, že (bod 18. rozsudku) dohoda o zrážkach zo mzdy, ktorá bola spotrebiteľovi predložená - hoci na samostatnej listine, je nepochybne súčasťou zmluvných dojednaní medzi veriteľom a spotrebiteľom a formulárové tlačivo obsahuje taký výklad práv a povinností v súvislosti s týmito dohodami, ktoré nezodpovedajú charakteru zmluvného vzťahu. ... Veriteľ - teda žalovaný použil tieto dohody na výkon práv, ktoré mu nepatria a od počiatku zmluvného vzťahu nevyhnutne vedel, že koná v zjavnom rozpore so spotrebiteľskou legislatívou, kedy žalobca nechcel a ani nevedel o tom, aby žiadal o revolvingový úver, nanútil mu tento úver s tým, že sa jedná o úver na rekonštrukciu nehnuteľnosti, čo nebola pravda a nanútil mu aj Dohodu o poskytovaní služieb aj Dohodu o zrážkach zo mzdy ... , ktoré (bod 19. rozsudku) boli ale zároveň nekalou obchodnou praktikou žalobcovi vnútené v úmysle žalovaného obísť prísne ustanovenia o ochrane spotrebiteľa uvedené v zákone č. 129/2010 Z.z. aj OZ.

5. Z lustrácie súdneho registra (za účelom vylúčenia procesnej prekážky litispendencie resp. res iudicata) napokon ešte vyšlo najavo (§ 191 ods. 1 CSP), že žalobca si na súde svoje nároky voči dodávateľom (v pozícii žalobcu, okrem viacerých ďalších sporov, kde vystupuje v pozícii žalovaného) uplatňoval, resp. prípadne ešte stále uplatňuje, v 20 samostatných súdnych konaniach (vrátane 2 rôznych súdnych konaní o zdržanie sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy a najmenej 7 rôznych nárokov na primerané finančné zadostučinenie - a to opakovane aj voči tomu istému žalovanému, ktorý je účastníkom tohto konania). Žiadne ďalšie podstatné okolnosti súvisiace s úspešným uplatnením práv žalobcu voči žalovanému v uvedenom pôvodnom súdnom konaní pritom ale už stranami uvedené neboli a ani z predložených dôkazov nevyplývali (súd nezistil).

6. V prejednávanej veci je z obsahu žalovaným predloženého rozsudku zrejmé, že žalobca ako spotrebiteľ v konaní vedenom na súde pod sp. zn. 19Csp/12/2017 úspešne uplatnil na súde žalobu o splnenie povinnosti žalovaného zdržať sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy s poukazom na to, že súvisiaca zmluva o úvere, ako aj samotná dohoda o zrážkach zo mzdy pre nedostatky pri kontraktácii, ako aj z dôvodu neurčitosti dohody o zrážkach zo mzdy, sú neplatné, keď súd jeho žalobe o tomto nároku z týchto dôvodov v celom rozsahu vyhovel. Tým bolo pritom (právoplatne) vymedzené jeho úspešné uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti ako spotrebiteľa v uvedenom súdnom konaní, ktoré aktuálny procesný súd nie je oprávnený preskúmať, právny základ jeho nároku na finančné zadostučinenie za to tak bol daný, a zostávalo určiť už len jeho (primeraný) výšku.

7. Ust. § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa „pokiaľ ide o rozsah finančného zadostučinenia, neustanovuje žiadne kritériá, ktoré by bolo potrebné pri určení výšky zadostučinenia zohľadniť. Jediným kritériom je primeranosť finančného zadostučinenia. Bude preto vecou úvahy súdu, aby so zreteľom na všetky okolnosti každého jednotlivého prípadu, stanovil rozsah finančného zadostučinenia.“ (rozsudok NS SR, sp. zn. 6Cdo/127/2017 z 30.1.2019). Vzhľadom na základ tohto nároku by pritom malo byť zrejmé, že keďže má ísť o primerané finančné zadostučinenie pre spotrebiteľa za jeho úspešné uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti na súde, mali by to teda byť všetky okolnosti súvisiace najmä bezprostredne s týmto uplatnením (a jeho dôvodmi).

8. Procesný súd poukázal tiež na skutočnú funkciu civilného sporového konania v spravodlivom súdnom konaní, v ktorom sa má ochrana poskytovať primeraným spôsobom. „Jeho účelom je poskytovanie ochrany porušeným alebo ohrozeným skutočným subjektívnym hmotným právam a právom chráneným zájmům. V souladu s tímto vymezením účelu civilního procesu nejsou situace, na něž Ústavní soud již v minulosti upozorňoval, kdy se civilní řízení vede nikoliv kvůli věci samé, ale kvůli částce, která může být přiznána na náhradě nákladů řízení [nález ze dne 14. 9. 2011 sp. zn. I. ÚS 3698/10 (N 160/62 SbNU 395)].“

9. Pokiaľ pritom ide o všetky okolnosti daného prípadu, ktoré by mal súd zohľadňovať pri určovaní výšky primeraného finančného zadostučinenia, súd prvej inštancie pripomenul, že v návrhovom konaní je výlučne na žalobcovi a jeho zodpovednosti čoho (akého práva) a na základe akých skutočností sa v súdnom konaní domáha. V zmysle ustanovenia § 132 ods. 1 CSP musí žalobca v žalobe uviesť pravdivé a úplné opísanie rozhodujúcich skutočností, ktoré odôvodňujú uplatnený nárok (povinnosť tvrdenia), teda vymedziť skutkové okolnosti, ktoré majú byť podkladom rozhodnutia, označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení (dôkazná povinnosť), a uviesť žalobný návrh. Žalobným návrhom je súd viazaný. Žalobca teda procesne zodpovedá za to čo a prečo žaluje, a za výber a formuláciu procesných prostriedkov. Je preto zásadne vecou toho, kto navrhuje začatie konania, aby žalobu prispôbil po stránke formulačnej a obsahovej § 132 ods. 1 CSP. Podľa § 132 ods. 2 CSP opísanie rozhodujúcich skutočností nemožno nahradiť odkazom na označené dôkazy. Podľa § 150 ods. 1 CSP strany majú povinnosť pravdivo a úplne uvádzať podstatné a rozhodujúce skutkové tvrdenia týkajúce sa sporu.

10. V danom prípade pritom žalobca svoj nárok na priznanie primeraného finančného zadostučinenia odôvodnil len svojou úspešnosťou v konaní o zdržanie sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy a tým, že si uplatňuje satisfakciu za porušenie jeho spotrebiteľských práv, keď svoje práva bol nútený brániť v základnom konaní, a tým, že žalovaný sa mienil na jeho úkor obohatiť o sumu 848,48 Eur (pozn. súdu: čo však nebolo predmetom uvedeného konania a meritórneho posudzovania veci samej v ňom). Žiadne iné okolnosti, ktoré by bližšie odôvodňovali ním uplatnenú výšku zadostučinenia, pritom neuviedol. Žalobca neuviedol žiadne bližšie okolnosti predchádzajúce uplatneniu práva na súde (v konaní vedenom pod sp. zn. 19Csp/12/2017), zohľadňujúce napr. jeho neúspešnú reklamáciu alebo predsúdne upozornenie na porušenie práva (že žalovaný pred súdnym konaním nedbal na jeho výhrady), pre ktoré podal žalobu, resp. ako uviedol, svoje práva musel brániť v základnom konaní, a ani či konanie žalovaného a následné uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti na súde viedlo k vzniku aj iných negatívnych dôsledkov v jeho súkromnom a spoločenskom živote.

11. V tejto súvislosti poukázal súd prvej inštancie na rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 17CoCsp/32/2020 zo dňa 29.09.2020 z ktorého citoval.

12. Vzhľadom na vyššie uvedené závery a všetky súdu prvej inštancie známe okolnosti tohto prípadu, podľa ktorých bol žalobca v pôvodnom konaní zastúpený advokátom, netvrdil, že by dodávateľa (zodpovednú osobu) pred pôvodným konaním neúspešne vyzval na zdržanie sa „použitia“ dohody o zrážkach zo mzdy a upozornil na vytýkané nedostatky v zmluve o úvere (porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z.z. a osobitnými predpismi), so súdnym konaním má skúsenosti (celkovo viac ako 20 súdnych konaní), obdobný nárok na zdržanie sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy si uplatnil sa tomto súde voči žalovanému vo viacerých rôznych samostatných súdnych konaniach, k požiadavke zadostučinenia neuviedol žiadne negatívne dôsledky porušenia práva zo strany dodávateľa (dohody o zrážkach zo mzdy) v okolnostiach tohto prípadu na jeho súkromný či spoločenský život, a ani to, že by od žalovaného ešte pred podaním svojej žaloby niečo neúspešne žiadal alebo reklamoval, mal súd za to, že žalobca (zastúpený advokátom) netvrdil a nepreukázal také okolnosti, ktoré by odôvodňovali priznanie finančného zadostučinenia v ním požadovanej výške 848,48 Eur, a preto súd v danom prípade uvažoval len o základnej sume primeraného finančného zadostučinenia vo výške 50,- Eur tak, ako ju v obdobných prípadoch priznáva aj Krajský súd v Prešove (napr. v rozsudku sp. zn. 9CoCsp/49/2020, 17CoCsp/32/2020). Jedinou okolnosťou, ktorá podľa názoru súdu (hoci ani to žalobca výslovne netvrdil) vyšla najavo a čiastočne odôvodňovala a zvyšovala potrebu, aby žalobca svoje práva (urýchlene bez reklamácie u zodpovednej osoby) bránil priamo v základnom konaní, bol fakt, že žalovaný dohodu o zrážkach zo mzdy spotrebiteľa už predtým (pred podaním žaloby zo strany spotrebiteľa) uplatnil u jeho zamestnávateľa, a žalobca nemal možnosť bezprostredne a urýchlene u svojho zamestnávateľa inak (bez súdneho konania) zastaviť ich výkon. Aj táto okolnosť (s poukazom na možnosť reklamácie a predsúdneho upozornenia) je však v danom prípade oslabená tým, že žalobca si právo na zdržanie sa použitia dohôd o zrážkach zo mzdy (voči tomu istému žalovanému) uplatňoval samostatne v rôznych súdnych konaniach, a napokon aj tým, že žalobca ani netvrdil, že by žalovanému v tom čase nebol nič dlžný a platiť nemal. Vzhľadom na to tak súd napokon považoval za primeranú len mierne vyššiu než základnú sumu finančného zadostučinenia, teda vo výške 100,- Eur, a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol.

13. Výrok o nároku na náhradu trov konania odôvodnil súd prvej inštancie podľa ust. § 262 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP. V danom prípade bol formálny základ nároku daný a výška prisúdenej istiny závisela

od úvahy súdu, a preto súd vychádzal zo záveru, že žalobca bol v spore úspešný a z toho dôvodu mu súd priznal nárok na plnú náhradu trov konania (ktorých výška však bude vychádzať len z výšky prisúdenej istiny), hoci súd zastáva názor, že žalobcovi by náhradu trov konania spravodlivo (z dôvodov hodných osobitného) zreteľa ani patriť nemusela. Svoje úvahy zhrnul súd prvej inštancie v bode 37. odôvodnenia. Zároveň súd prvej inštancie konštatoval, že o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozhodnutia samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

14. Proti tomuto rozsudku a to čo do výroku I. a III. podal včas odvolanie žalovaný. Tvrdil, že v konaní neboli preukázané žiadne skutočnosti odôvodňujúce priznanie nároku v sume 50,- Eur (priznaných bolo 100,- Eur poznámka odvolacieho súdu). Žalobca nemal označiť žiadne skutočnosti preukazujúce žalovaný nárok pokiaľ ide o jeho výšku a uvedené mal konštatovať aj súd prvej inštancie v rozsudku. Citoval ust. § 220 ods. 2 CSP a poukázal na R52/2020 uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Obdo/14/2020 zo dňa 23.06.2020 z ktorého právnu vetu citoval. Konštatoval, že v konaní žalobca neuviedol žiadne skutočnosti, ktoré by odôvodnili výšku finančného zadosťučinenia v sume 848,48 Eur, ale ani 100,- Eur. V konaní neboli dokázané žiadne také okolnosti, ktoré by sumu 100,- Eur ako sumu primeraného zadosťučinenia preukazovali. Poukázal na rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 14Co/91/2012 z ktorého citoval. Následne citoval ust. § 132 ods. 1, § 291 ods. 3 a § 296 CSP a konštatoval, že z rozsudku vyplýva, že súd primárne nevychádzal z preukázaných skutočností čo je v rozpore s CSP. odôvodnenie rozsudku je podľa žalovaného v rozpore s ust. § 220 ods. 2 CSP a rozsudok je nepreskúmateľný. Žalovaný namietal nielen zjavnú neodôvodnenosť sumy priznaného nároku, ale aj zjavnú neprimeranosť. Odvolanie proti výroku o trovách konania žalovaný odôvodnil jednak tým, že napadá aj výrok vo veci samej od ktorého závisí aj výrok o náhrade trov konania a jednak samostatne s tým, že ani po ponechaní výroku I. v platnosti jeho potvrdení je vzhľadom na priebeh konania a skutkové okolnosti v rozpore s účelom sporového konania priznanie náhrady trov konania žalobcovi. Z podanej žaloby a rovnako z priebehu konania vyplýva, že žalobca nepredložil súdu žiadne dôvody a dôkazy na ich preukázanie v tom smere, aby splnil povinnosti tvrdenia a dôkaznú povinnosť ohľadne požadovaného nároku. Podaná žaloba čo do obsahu i uvádzaných tvrdení neobsahovala žiadne konkrétne skutočnosti a dôvody na preukázanie požadovaného nároku. V prejednávanej veci žalobca neuviedol nič konkrétne, žiadne konkrétne skutkové okolnosti svedčiacie o výške tvrdeného nároku. Nejde teda o situáciu kedy by súd vyhodnotil žalobcom tvrdené skutočnosti inak. V tomto prípade ide o situáciu kedy rozhodol pri absencii akýchkoľvek skutkových tvrdení, ktoré by odôvodňovali tvrdený nárok a teda pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania by sa nemalo vychádzať len z pravidla, že nárok žalobcu bol do základu daný. V prejednávanej veci rozhodnutie súdu nie je založené výlučne na jeho úvahe, ale aj na neunesení bremena tvrdenia a dôkazného bremena žalobcu o konkrétnych skutkových okolnostiach. Podľa žalovaného nie je možné na rozhodovanie o náhrade trov nazerať spôsobom, žeby výška plnenia závisela od úvahy súdu. Postup žalobcu v konaní vedie k tomu, že žalobca nemal žiadnu procesnú zodpovednosť za to aké skutočnosti v žalobe uvedie a preukáže, lebo vždy sa bude spoliehať na úvahu súdu o výške plnenia s istotou náhrady trov konania. Takýto prístup však potom popiera princíp zodpovednosti pri rozhodovaní o náhrade trov konania. Právne odôvodnil svoje odvolanie žalovaný podľa ust. § 365 ods. 1 písm. b), d), f) a h) CSP a navrhol rozsudok v napadnutej časti zrušiť a vrátiť na ďalšie konanie. Zároveň si uplatnil nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

15. K odvolaniu žalovaného sa vyjadril žalobca. K námietke nepreskúmateľnosti citoval uznesenia Ústavného súdu SR zo dňa 07.07.2009 sp. zn. III.ÚS 199/09. Zároveň uviedol, že právoplatný rozsudok súdu prvej inštancie vydaný v základnom konaní je prílohou žaloby, pričom jasne deklaruje, že zo strany žalovaného došlo k porušeniu noriem spotrebiteľského práva. Tvrdenia žalovaného o neexistencii a nepreukázaní porušenia práv a povinností len odzrkadľujú jeho prístup k rešpektovaniu príslušných noriem spotrebiteľského práva a princípu ochrany spotrebiteľa. Následne žalobca citoval ust. § 3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa. Podľa jeho názoru je vzhľadom na výsledok základného konania nepochybné a je evidentné, že na súde úspešne uplatnil porušenie svojho práva ako aj povinnosti žalovaného ustanovenej týmto zákonom resp. osobitnými predpismi čím bola naplnená hypotéza právnej normy uvedená v § 3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa. Je zjavné, že rozsudkom súdu prvej inštancie vydaným v základnom konaní sa preukázalo, že žalovaný porušil svoju povinnosť keď mu bola uložená povinnosť zdržať sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy. Pripustením takejto argumentácie žalovaného by bola popretá samotná podstata a zmysel inštitútu primeraného finančného zadosťučinenia. V tejto súvislosti poukázal žalobca na rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 22Co/33/2017 zo dňa 31.10.2017 a rozsudok Krajského súdu v Prešove č.k. 2Co/137/2016-71 zo dňa 24.05.2017 z ktorých citoval. Ako už bolo viac krát uvedené princípom a zmyslom konania o

priznaní primeraného finančného zadosťučinenia je ako sankciovať dodávateľa tak aj zadosťučiniť spotrebiteľovi celé posudzovanie primeranosti výšky finančného zadosťučinenia vychádza z okolností týkajúcich sa základného konania o ktorých má konajúci súd zo svojej činnosti vedomosť. Ak by žalobca analogicky použil terminológiu trestného práva, tak súdy by mali pri úvahách o výške primeraného finančného zadosťučinenia zohľadňovať v neprospech dodávateľov v ich postupoch voči spotrebiteľom špeciálnu recidívu dodávateľov a pri opakovaní porušení spotrebiteľského práva primerané finančné zadosťučinenie zvyšovať a nie znižovať. Vzhľadom na permanentný odmietavý postoj žalovaného voči svojim povinnostiam je nielen súdom priznaná (100,- Eur), ale aj žalobcom uplatnená suma (848,48 Eur) nielen primeraná, ale zjavne nízka. Rozsudkom vydaným v základnom konaní a jeho odôvodnením je definované po stránke kvalitatívnej aj kvantitatívnej porušenie spotrebiteľského práva a súd konajúci o primeranom finančnom zadosťučinení nemôže dôjsť k iným záverom ohľadne rozsahu porušenia spotrebiteľského práva ako bol tento zistený v základnom konaní. K posudzovaniu výšky primeraného finančného zadosťučinenia poukázal na zásadné uznesenie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3Co/53/2016 zo dňa 04.10.2016 z ktorého odôvodnenia bodu 16 citoval. Zároveň poukázal na ďalšie rozhodnutia Krajského súdu v Prešove z ktorých vyplýva, že výška primeraného finančného zadosťučinenia môže dosiahnuť až výšku majetkovej ujmy, ktorá spotrebiteľovi hrozila. Jediným objektívnym kritériom pre určenie výšky primeraného finančného zadosťučinenia je výška škodlivého následku, ktorú dodávateľ spotrebiteľovi spôsobil, alebo mienil spôsobiť porušením spotrebiteľského práva. Poukázal pritom na trend v rozhodovacej praxi. Osobitne dal do pozornosti rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 21Co/31/2018 zo dňa 16.10.2018 z ktorého citoval a ďalšie, ale aj rozsudky Okresného súdu Žilina, Krajského súdu Žilina i rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/127/2017 zo dňa 30.01.2019. Poukázal na to, že ujma ktorá konaním žalovaného vznikla nebola len v akademickej rovine, ale preukázateľne došlo k zásahu aj do jeho majetkovej sféry. Za nesprávne považoval žalobca aj konštatovanie žalovaného podľa ktorého nemá nárok na náhradu trov konania. Napriek skutočnosti, že nový procesný kódex neobsahuje ustanovenie obdobné § 142 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku nemožno pripisovať akýkoľvek procesný neúspech na ťarchu žalobcu. V tejto súvislosti poukázal na článok 4 CSP i ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít konkrétne uznesenie Ústavného súdu SR zo dňa 15.12.2009 sp. zn. II. ÚS 418/09-22 a nález zo dňa 23.01.2014 sp. zn. IV. ÚS 599/2013-60. zároveň poukázal na závery právnej vedy pri aplikácii § 255 CSP i rozsudok Krajského súdu v Trnave sp. zn. 10Co/191/2017 zo dňa 13.12.2017 a rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 23Co/83/2017 zo dňa 16.04.2018 i na dôvodovú správu k § 249 CSP, pričom sa jedná o súčasný § 255 CSP pretože číselné označenie § v osobitnej časti už nekorešponduje so schváleným znením. Navrhol v napadnutej časti rozsudok ako vecne správny potvrdiť a uplatnil si náhradu trov odvolacieho konania.

16. Vyjadrenie k odvolaniu bolo zaslané na vyjadrenie žalovanému. Ďalšie vyjadrenie do spisu predložené nebolo.

17. Odvolací súd na základe podaného odvolania preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti t.j. okrem výroku II. spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad uvedených v ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia odvolacieho pojednávania v zmysle ust. § 385 CSP a contrario s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozsudku oznámil odvolací súd na úradnej tabuli a webovej stránke Krajského súdu v Prešove dňa 24.11.2022 a zistil, že odvolanie žalovaného v napadnutej časti nie je dôvodné.

18. Odvolací súd má za to, že súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistenej skutočnosti vyvodil v napadnutej časti aj správne právne závery. Ani v priebehu odvolacieho konania sa na uvedenom nič nezmenilo. Odvolací súd si osvojil odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie, na ktoré v plnom rozsahu v zmysle ust. § 387 ods. 2 CSP poukazuje.

19. Na zdôraznenie správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie, ako aj k odvolacím dôvodom odvolací súd uvádza, že nie je možné súhlasiť so žalovaným, že v konaní nebolo preukázané splnenie všetkých zákonných podmienok v zmysle § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. Podmienky ohľadom úspešného uplatnenia porušenia práv alebo povinnosti splnené boli.

20. V prejednávanej veci je predmetom konania nárok žalobcu opierajúci sa o ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. Citované ustanovenia zákona o ochrane spotrebiteľa upravuje právo spotrebiteľa žiadať primerané finančné zadosťučinenie v prípade, ak na súde úspešne uplatní porušenie svojho práva, a to od toho, kto za toto porušenie práva zodpovedá. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovršenie ochrany porušeného práva spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho

stupňa ochrany. Hypotéza tejto právnej normy vyžaduje splnenie predpokladov, ktorými sú úspešné uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z. z. alebo osobitnými predpismi a spôsobilosť takéhoto porušenia práva alebo povinnosti privodiť spotrebiteľovi ujmu. Samotná povaha primeraného finančného zadosťučinenia neumožňuje jeho priame vyčíslenie, preto súdu nemusia byť predložené dôkazy o existencii ujmy, pretože stačí, ak tá ujma tu je. Odvolací súd osobitne zdôrazňuje, že je pritom bez právneho významu, či ujma spotrebiteľovi reálne vznikla, pretože postačuje iba možnosť vzniku takejto ujmy.

21. Inštitút primeraného zadosťučinenia môže na účely ochrany spotrebiteľa naplniť požiadavku účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany. Tak právna teória, ako aj aplikačná prax spájajú inštitút náhrady škody výlučne so znížením majetku a ušlým ziskom. Náhrada škody ako inštitút súkromného práva v podmienkach Slovenskej republiky a konštantnej judikatúry sleduje výlučne reparačnú funkciu. Pre porovnanie sankčná funkcia náhrady škody (punitive damages v práve USA a exemplary damages v práve Veľkej Británie) je taká náhrada škody, ktorej cieľom nie je kompenzovať žalobcu, ale skôr potrestať žalovaného za protiprávne konanie, ktorého sa dopustil vo vzťahu k žalobcovi a ktorým žalobcovi spôsobil škodu a odradiť žalovaného alebo akúkoľvek tretiu osobu od opakovania takéhoto konania v budúcnosti. Sankčná náhrada škody teda trestá a súčasne pôsobí preventívne. Jazyk európskych predpisov a judikatúry akcentuje najmä druhú funkčnú zložku sankčnej náhrady škody, teda funkciu preventívnu (porov. najmä používanie adjektíva „odradzujúci“).

22. Z uvedeného jednoznačne vyplýva, že žalobca ako spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľskej zmluve a tiež má právo domáhať sa, aby sa dodávateľ zdržal protiprávneho konania, odstránil protiprávny stav a za podmienky, že si na súde úspešne uplatní porušenie práva, alebo povinnosti stanovenej zákonom č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa má právo aj na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva, alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom zodpovedá.

23. Súd prvej inštancie podľa názoru odvolacieho súdu správne zistil, že v konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 19Csp/12/2017 si žalobca ako spotrebiteľ uplatnil voči žalovanému nárok na „zdržanie sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy“, a bol úspešný. Ako vyplýva z predloženého rozsudku, nárok si uplatňoval prostredníctvom advokáta (toho istého, ktorý ho zastupuje aj v tomto konaní o primerané finančné zadosťučinenie), pričom Okresný súd Prešov v uvedenej veci rozhodol rozsudkom č.k. 19Csp/12/2017-130 zo dňa 3.6.2019 tak, že žalobcovi vyhovel a rozhodol /zrejme ako o žalobe podľa § 137 písm. a) CSP o splnení povinnosti/ tak, že (výrok I.) „žalovaný je povinný zdržať sa použitia Dohody o zrážkach zo mzdy (iných príjmov) dlžníka č. XXXXXXXXXXXX z 19.6.2015, k zmluve o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX z 19.6.2015 uzavretej medzi žalobcom a žalovaným na výkon zrážok zo mzdy žalobcu,“ a súčasne (výrok II.) žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%. Z odôvodnenia predmetného rozsudku (bod 7.) ďalej vyplýva, že išlo o vzťahy súvisiace so zmluvou o úvere č. XXXXXXXXXXXX tak ako ju v žalobe opísal žalobca, ku ktorej strany toho istého dňa na samostatnom tlačive uzavreli aj Dohodu o zrážkach zo mzdy (iných príjmov) dlžníka (bod 11. odôvodnenia). Súd pritom pri svojom rozhodnutí v pôvodnom konaní vychádzal z toho, že (bod 15. rozsudku) predmetom konania boli nároky vyplývajúce zo spotrebiteľskej zmluvy, preto je potrebné na uvedenú právnu vec aplikovať príslušné ustanovenia zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení platnom a účinnom v čase uzavretia zmluvy, ako aj ustanovenia §§ 52 a nasl. Občianskeho zákonníka (OZ) poskytujúce ochranu spotrebiteľovi pri uzavretí spotrebiteľských zmlúv. Súd pritom dospel k záveru, že (bod 18. rozsudku) dohoda o zrážkach zo mzdy, ktorá bola spotrebiteľovi predložená - hoci na samostatnej listine, je nepochybne súčasťou zmluvných dojednaní medzi veriteľom a spotrebiteľom a formulárové tlačivo obsahuje taký výklad práv a povinností v súvislosti s týmito dohodami, ktoré nezodpovedajú charakteru zmluvného vzťahu. ... Veriteľ - teda žalovaný použil tieto dohody na výkon práv, ktoré mu nepatria a od počiatku zmluvného vzťahu nevyhnutne vedel, že koná v zjavnom rozpore so spotrebiteľskou legislatívou, kedy žalobca nechcel a ani nevedel o tom, aby žiadal o revolvingový úver, nanútil mu tento úver s tým, že sa jedná o úver na rekonštrukciu nehnuteľnosti, čo nebola pravda a nanútil mu aj Dohodu o poskytovaní služieb aj Dohodu o zrážkach zo mzdy ... , ktoré (bod 19. rozsudku) boli ale zároveň nekalou obchodnou praktikou žalobcovi vnútené v úmysle žalovaného obísť prísne ustanovenia o ochrane spotrebiteľa uvedené v zákone č. 129/2010 Z.z. aj OZ.

24. Úvaha súdu prvej inštancie, že jedinou okolnosťou, ktorá podľa jeho názoru vyšla najavo a čiastočne odôvodňovala a zvyšovala potrebu, aby žalobca svoje práva bránil priamo v základnom konaní bol

fakt, že žalovaný dohodu o zrážkach zo mzdy spotrebiteľa už predtým u jeho zamestnávateľa uplatnil a žalobca nemal možnosť bezprostredne a urýchlene u svojho zamestnávateľa inak zastaviť ich výkon. Aj táto okolnosť je podľa názoru súdu prvej inštancie však v danom prípade oslabená tým, že žalobca si právo na zdržanie sa požitia dohôd o zrážkach zo mzdy uplatňoval samostatne v rôznych súdnych konaniach a napriek aj tým, že žalobca ani netvrdil, žeby žalovanému v tom čase nebol nič dlžný a platiť nemal. Vzhľadom na to súd prvej inštancie napokon považoval za primeranú len mierne vyššiu než základnú sumu finančného zadosťučinenia teda vo výške 100.- Eur a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Odvolacia námietka žalovaného preto čo do odôvodnenia primeranosti priznanej výšky finančného zadosťučinenia nie je dôvodná. Odvolací súd dodáva, že ustálenie výšky primeraného finančného zadosťučinenia je na úvahe súdu, ktorý v predmetnej veci svoje myšlienkové pochody náležite odôvodnil aj čo sa týka uvedeného ako odvolací súd uviedol vyššie. Súd druhej inštancie nemôže bezdôvodne vstúpiť do jeho úvahy. Správne rozhodol i o trovách konania a správne svoj výrok, že žalobca má nárok voči žalovanému na náhradu trov konania v rozsahu 100% vychádzajúc z prisúdenej sumy aj v dôvodoch svojho rozhodnutia odôvodnil v bode 36 odôvodnenia aj keď nakoniec uviedol, že zastáva názor, že žalobcovi by náhrada trov konania spravodlivo z dôvodov hodných osobitného zreteľa ani patriť nemusela. Na uvedené nemá vplyv ani úvaha súdu prvej inštancie v bode 37 o aplikácii ust. § 257 pretože toto v konečnom dôsledku súd prvej inštancie neaplikoval. Dokonca v bode 38 odôvodnenia konštatoval, že vzhľadom na v danom prípade pomerne nízku sumu náhrady trov konania a rozhodovacia prax odvolacieho súdu, ktorý náhradu trov konania žalobcom aj v takýchto prípadoch priznáva napokon v záujme nepredlžovania tohto sporu žalobcovi náhradu priznal tak ako je to uvedené v bode 36 odôvodnenia. Správne súd prvej inštancie konštatoval, že o výške náhrady bude rozhodnuté po právoplatnosti rozhodnutia samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

25. Judikatúra súdov, vrátane európskeho súdu nevyžaduje, aby na každý argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia (porovnaj rozsudok Georgiadis proti Grécku z 29.05.1997, sťažnosť č. 21522/93, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997 - III.). Odvolací súd preto so zreteľom na vyššie uvedené nepovažoval za potrebné zaoberať sa aj inými odvolacími námietkami.

26. Preto odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v jeho napadnutej časti t. j. okrem výroku II. o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti i vo výroku o trovách konania podľa ust. § 387 ods. 1, 2 CSP ako vecne správny potvrdil.

27. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd postupom podľa ust. § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 251 a § 255 ods. 1 CSP. V odvolacom konaní úspešnému žalobcovi bol priznaný nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči neúspešnému žalovanému v plnom rozsahu s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením (§ 262 ods.2 CSP).

28. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie **n i e** je prípustné.

Poučenie o dovolaní: Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 Civilného sporového poriadku, v ďalšom texte už len „CSP“)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 Ods. 1 C. s. p. (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP).